

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Fordítás és komparatiztika

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés, BA
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Összehasonlító- és világirodalom
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Fordítás és komparatiztika			A tantárgy kódja	LLT5214
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Jankó Szép Yvette				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Jankó Szép Yvette				
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	5	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2. előadás	1	3.3. szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórás	28	melyből: 3.5. előadás	14	3.6. szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					22
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					22
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórassal)					22
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek: [pl.: kétirányú kommunikáció a tárgyfelelőssel/ tutorral]					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórása					70
3.8. A félév összórása					98
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	A magyar nyelv és egy vagy több idegen nyelv haladó szintű ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	• Az előadásokon való részvétel ajánlott • Előadástechnikai eszközök – vetítő, MTeams-hozzáférés, tábla
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	• A szemináriumok 80%-án kötelező részvétel • A szemináriumi témabemutató / egyéni kutatási projekt bemutatása..

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	Interkulturális kompetenciával bír
CP2	Alkalmazza a kulturális és művészeti kifejezésformák sokféleségét
CP4	Szótárakat használ
CP9	Alkalmazza a nyelvtani és helyesírási szabályokat
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Alkalmazza a tudományos módszereket
CT3	Információforrásokat használ.
CT4	Interdiszciplináris kutatást végez
CT8	Szaknyelvet használva idegen nyelven kommunikál

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)²

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP2, CP3, CP9, CP12, CP13, CT1, CT2, CT3, CT5, CT6, CT8	1. A hallgató felismeri, megérti, leírja, magyarázza, összefoglalja és szintetizálja a nyelvtudományi (hangtan, szókészlettan, alaktan, mondattan), irodalomtudományi, irodalomelméleti, valamint kultúr- és civilizációtörténeti ismereteket.	1. A hallgató a megszerzett ismeretek alapján szövegeket értelmez, illetve leíró, érvelő vagy kritikai elemzéseket dolgoz ki. A hallgató összefüggéseket teremt a tanult diszciplínák között, hogy kialakítsa a szakterület integrált modelljét. A hallgató nyomon követi a szakterület tudományos és technológiai fejlődését.
CP3, CP12, CT1, CT3, CT5, CT6, CT8	4. A hallgató felismeri, megérti, meghatározza és elmagyarázza a szakterület kulcsfogalmait és terminológiáját. Ismeri és magabiztosan használja a szaknyelvet, valamint a tudományos szövegalkotás szabályait.	4. A hallgató fejleszti kritikai gondolkodását és igényesen használja a szaknyelvet írott és szóbeli diskurzusban.
CP3, CP12, CT1, CT2, CT3, CT4, CT5, CT6, CT7, CT8	9. A hallgató érti és alkalmazza a kutatómódszertant, valamint a szakterületre vonatkozó akadémiai és szakmai etikai normákat.	9. A hallgató témavezetői irányítással kutatást végez, és konkrét adatok (irodalmi szövegek, nyelvi, irodalmi vagy kulturális információk) alapján elemzést készít.
CT2, CT3, CT6, CT7, CT8	10. A hallgató jártas a digitális források és az információs technológiák használatában, érti és betartja azok elérésének és felhasználásának etikai szabályait.	10. A hallgató megfelelően tájékozódik a digitális környezetben, értékeli annak minőségét, etikusan és biztonságosan használja fel, valamint megfelelően hivatkozik a forrásokra.
CP1, CP2, CP3, CP9, CT8	11. A hallgató felismeri és megérti a regionálisan, történetileg vagy kontextuálisan változó nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségeket, amelyek a többnyelvűség vagy multikulturalitás eredményei. Ismeri az interkulturális jelenségek elméleteit, és mélyreható ismeretekkel rendelkezik azon ország(ok) kultúrájáról és társadalmáról, ahol a magyar nyelvet használják.	11. A hallgató elemzi és értelmezi a szóbeli vagy írásbeli kommunikáció explicit és implicit jelentéseit, felismeri a tudományos és irodalmi szövegek történeti, regionális meghatározottságait.

7. Tárgy-specifikus kimeneti követelmények

tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató ismeri a szakterület terminológiáját.
2. Tájékozott a műfordítási stratégiákkal, módszerekkel, eljárásokkal kapcsolatban.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató képes a félév során tárgyalt témákhoz kapcsolódó tudományos fogalmak tisztázására és alkalmazására.
2. A hallgató képes elvégezni idegen nyelvű irodalmi szövegek elemzését és fordítását a szakirodalom kínálta elveket alkalmazva.
3. Képes önálló kutatást végezni, és szakmai irányítással dolgozni egy egyéni szemináriumi projekt elkészítésén és bemutatásán

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető előadás: fordításelmélet	Szemléltető előadás, brainstorming Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
2. A magyar fordítás hagyománya I. Interpretatív fordítások	Szemléltető előadás, Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
3. A magyar fordítás hagyománya II. Szövegű fordítás	Szemléltető előadás, Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
4. A magyar fordítás hagyománya III. Szociokulturális interpretáció	Szemléltető előadás, Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
5. A Nyugat és fordítói köre	Szemléltető előadás, Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
6. Műfordítás a XX század második felében	Szemléltető előadás, Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
7. Műfordítás szerepe az interetnikus kommunikációban	Szemléltető előadás, Szövegértelmező gyakorlatok	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, fordítása
Könyvészet Jeney Éva (szerk.): <i>Szó és betű szerint a világ</i>. Bp., Balassi Kiadó, 2010. N. Tóth Anikó (szerk.): <i>Irodalom és fordítás</i>. Nyitra, Konstantin Filozófus Egyetem, Közép-európai Tanulmányok Kara ; 2009. Bárczi Zsófia, Vančonek Kremmer Ildikó (szerk.): <i>Fordítás - nyelv - irodalom - társadalom : nyelvészeti és irodalmi tanulmányok a fordításról</i>, Nyitra : Konstantin Filozófus Egyetem. Közép-európai Tanulmányok Kara ; 2008. Jeney Éva, Józán Ildikó (szerk.): <i>Nyelvi álcok: tizenhárom fordításról</i>. Bp., Balassi Kiadó, 2008. Jeney Éva, Józán Ildikó, Hajdu Péter (szerk.): <i>Kettős megvilágítás: fordításelméleti írások Szent Jeromostól a 20. század végéig</i>, Bp., Balassi Kiadó, 2007. Steiner, George: <i>Bábel után: nyelv és fordítás</i>. Bp., Corvina, 2009		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumi témák kiválasztása. Bevezető műfajtalankodás. A műfordító „feladatai”. Hűségdiskurzusok. A fordítás tükör-fázisa. Nyelvi humor és fordítás.	Dialógus; frontális és csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.

2. Fordítás és (vers)forma.	Dialógus; csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: szemináriumi téma bemutatása, az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.
3. Eposzok fordítása és újrafordítása.	Dialógus, csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: szemináriumi téma bemutatása, az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.
4. Kispróza–nagypróza aprózva.	Dialógus, csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: szemináriumi téma bemutatása, az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.
5. Drámák és színpadi szövegek fordítása.	Dialógus, csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: szemináriumi téma bemutatása, az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.
6. Fordíthatóság–ferdíthetőség a gyermekirodalomban.	Dialógus, csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: szemináriumi téma bemutatása, az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.
7. Egyéb kategória (film, filmforgatókönyv, képregény, reklám stb.). Fordítások lektorálása – überfordítás vagy felforgatás?	Dialógus, csoportmunka, megbeszélés.	Hallgató feladatai: szemináriumi téma bemutatása, az órára hozott szövegek olvasása, megvitatása.

Könyvészet

Benjamin, Walter: *A műfordító feladata* In A szirének hallgatása, Osiris, Budapest, 2001.

de Man, Paul, Walter Benjamin A műfordító feladata *című írásáról* In Átváltozások 1994/2.

Steiner, George: *Bábel után. Nyelv és fordítás*. Bp., Corvina, 2009.

Ajánlott könyvészet:

A Műfordítók műhelyében rovat a Fordítástudomány című folyóiratban.

Albert Sándor, *A fordíthatóság és fordíthatatlanság határán* In Fordítástudomány 7/1.

Szele Bálint, *A magyar Shakespeare-fordítás története* In Fordítástudomány 8/2.

Vándor Judit, *Adaptáció és újrafordítás* In Fordítástudomány 9/1.

Pusztai-Varga Ildikó, *Műfordítók mint kulturális brókerek. Egy terminus útja a kultúrakutatástól a műfordításig* In Fordítástudomány 10/2.

Klaudy Kinga, *A fordítás elmélete és gyakorlata*, Scholastica, Budapest, 1997.

Varga P. Ildikó, *Hiisi szarvasától a csodaszarvasig. A kalevala magyar fordításai*, EME, Kolozsvár, 2010.

A fordítás mint kulturális praxis (szerk. Kálmán C. György, Orbán Jolán), Jelenkor, Pécs, 2004.

Ingo, Rune, *Lähtökielestä kohdekieleen*, Juva, Helsinki, 1990.

Riitta Oittinen, *Kääntäjän karnevaali*, Tampere University Press, 1995.

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ³	9.2 Értékelési módszerek ⁴	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	A szakirodalom és az előadások során tárgyalt anyag beható ismerete Önálló és csoportos fordítói munka az órák során	Szóbeli vizsga	50%
9.5 Szeminárium/ Labor	Egy szemináriumi téma kidolgozása vitaindító vagy szemináriumi dolgozat formájában. Önálló munka: műhelynapló egy szabadon választott szöveg fordításáról.	Egyéni projekt bemutatása	50%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- A hallgatónak min. átmenő (5-ös) osztályzatot kell kapnia az előadáson és a szemináriumon ahhoz, hogy a tantárgyat sikeresen teljesítse. - Az elsődleges források és a szakirodalom alapos ismerete. - Aktív részvétel az órákon.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁵

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							

³ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁴ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

⁵ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Kitöltés időpontja:

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

2026.04.13.

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató:

BERSZAN ISTVAN
2026.04.24 10:24
Aprob acest document

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása